

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Česká republika - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, se sídlem Karmelitská 529/5, Praha 1, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**, se sídlem Pplk. Sochora 727/27, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí předsedkyně žalovaného ze dne 21. 6. 2016, č. j. SPR-2298/10-61, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2019, č. j. 10 A 150/2016 - 26,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2019, č. j. 10 A 150/2016 - 26, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 21. 6. 2016, č. j. SPR-2298/10-61, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení v řízení o žalobě ani v řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Předsedkyně žalovaného v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítla rozklad žalobce a potvrdila rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 4. 2016, č. j. SPR-2298/10-56 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 200.000 Kč za správní delikt dle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

a o změně některých zákonů. Deliktu se žalobce měl dopustit tím, že v rozporu s § 9 zákona o ochraně osobních údajů jakožto správce osobních údajů žáků a studentů ve smyslu § 28 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), od roku 2006 nejméně do začátku roku 2010 v rámci činnosti jím zřízeného Ústavu pro informace ve vzdělávání zpracovával citlivé údaje vypovídající o druhu zdravotního postižení, druhu dalšího zdravotního postižení a příznaku souběžného postižení více vadami, a to v roce 2007 u přibližně 700 studentů středních škol a vyšších odborných škol, v roce 2008 přibližně 68.000 žáků základních škol a dalších studentů (studentů středních škol, vyšších odborných škol a konzervatoří) a v roce 2009 přibližně 38.000 žáků základních škol a dalších studentů (studentů středních škol, vyšších odborných škol a konzervatoří).

[2] Předsedkyně žalovaného v odůvodnění svého rozhodnutí konstatovala, že žalobce zpracovával osobní a citlivé údaje ve smyslu § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů, přičemž ke zpracování citlivých údajů vypovídající o druhu zdravotního postižení, druhu dalšího zdravotního postižení a příznaku souběžného postižení více vadami žalobce nedoložil souhlas subjektů údajů a ani nenaplnil některý z dalších právních titulů dle § 9 písm. b) až i) zákona o ochraně osobních údajů. Žalobce podle žalovaného shromažďoval citlivé údaje v souboru bez přímého identifikátoru, ale ke každému subjektu (žáku) byl shromažďován obdobný rozsah údajů ve dvou souborech, přičemž jeden soubor obsahoval i rodné číslo a druhý soubor obsahoval tyto údaje bez rodného čísla, které bylo nahrazeno zvláštním kódem. Takový postup není anonymizací ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů, neboť porovnáním těchto dvou souborů, které jsou oba pod kontrolou žalobce, lze dotčené osoby ztotožnit, a to bez vynaložení mimořádných prostředků či úsilí.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž namítl, že skutková podstata správního deliktu dle § 45 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů předpokládá aktivní jednání účastníka (tj. zpracování citlivých údajů). Žalobce však citlivé údaje nezpracovával, a skutková podstata výše uvedeného ustanovení tak nebyla prokázána. Nadto nemá v držení takový soubor, který by umožňoval identifikovat konkrétní subjekty, není tedy splněna podmínka dle § 4 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů, že subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže ho lze přímo či nepřímo identifikovat. Výklad žalovaného je natolik extenzivní, že z odborného pohledu by v jeho důsledku nebylo možno zpracovávat v podstatě žádné údaje a znemožňoval by jakoukoli statisticko-analytickou činnost. Dále žalobce namítl, že žalovaný nevěnoval jeho argumentaci potřebnou pozornost a v napadeném rozhodnutí se s ní náležitě nevypořádal, čímž porušil své povinnosti plynoucí mu z § 50 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Nesouhlasil ani s tím, že je ukládána pokuta správním úřadem správnímu úřadu, neboť ve své podstatě jde pouze o „přelévání“ či „přesouvání“ finančních prostředků v rámci majetku státu.

[4] Městský soud v Praze označeným rozsudkem žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že žalobce údaje zpracovával ve smyslu § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů. V posuzovaném případě nebyl naplněn předpoklad předávání čistě anonymních údajů, neboť „zakódování“ údajů v druhém souboru dat prostřednictvím jedinečného osobního kódu při vypuštění údaje o rodném čísle v tomto souboru dat nebylo způsobilé zabránit

pokračování

tomu, aby s ohledem na shodu v parametrech v obou předávaných souborech údajů kterákoli osoba bez větších nesnází identifikovala pomocí porovnání údajů uvedených pod překrývajícími se parametry subjekt údajů prostřednictvím rodného čísla, jež bylo předáváno v rámci prvního souboru dat. Žalovaný dle soudu došel ke správnému závěru, že se žalobce skutkem identifikovaným ve výroku prvostupňového rozhodnutí dopustil správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů, když v rozporu s § 9 téhož zákona bez souhlasu subjektů údajů zpracovával citlivé osobní údaje, aniž by byla dána jiná ustanovením § 9 aprobovaná výjimka z obecné povinnosti zpracovávat citlivé údaje toliko se souhlasem subjektu údajů.

[5] Předsedkyně žalovaného zcela přezkoumatelným způsobem vysvětlila důvody, pro které neshledala námitky žalobce opodstatněnými. Soud nepřisvědčil ani námitce žalobce, že mu jako „non-subjektu“ nemůže být uložena pokuta za správní delikt. Dle ustálené judikatury správních soudů lze organizačním složkám státu v případě porušení povinnosti dle § 45 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů uložit pokutu za správní delikt. Uzavřel, že nařízení č. 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (dále též „obecné nařízení“), na postižitelnosti uvedeného jednání ničeho nemění, přitom za obdobné protiprávní jednání, za něž byl žalobce v předmětném případě postihnut, nestanoví nižší horní hranici pokuty, a proto nelze novou úpravu považovat pro žalobce za příznivější.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[6] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl výše uvedený rozsudek městského soudu kasační stížností. Namítl, že je rozsudek městského soudu nepřezkoumatelný, jelikož z něj není seznatelné, co přesně soud při svém posuzování nové právní úpravy ochrany osobních údajů zvažoval a jaký delikt by se na jednání stěžovatele podle nové právní úpravy měl vztahovat. Stěžovatel podotknul, že § 45 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů byl zrušen, přičemž v nové právní úpravě, jež je představována zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, a obecným nařízením, obdobné ustanovení chybí. Městský soud se měl zabývat tím, jestli by bylo zpracování stěžovatele, které bylo původně posouzeno jako nezákonné, ve světle čl. 9 obecného nařízení možné. Stěžovatel měl za to, že lze jeho jednání podřadit pod výjimku ze zákazu zpracování údajů dle čl. 9 odst. 2 písm. g) obecného nařízení, posouzení skutků stěžovatele podle nové právní úpravy by tak bylo pro stěžovatele příznivější.

[7] Stěžovatel dále namítl, že městský soud nesprávně posoudil možnost uložení sankce stěžovateli, kdy pozdější právní úprava zavedená zákonem o zpracování osobních údajů a obecným nařízením, neumožňuje uložit sankci za správní trest orgánu veřejné moci (§ 62 odst. 5 zákona o zpracování osobních údajů ve spojení s čl. 83 odst. 7 obecného nařízení). Nová právní úprava je tedy pro stěžovatele příznivější. Zopakoval již v žalobě uvedenou námitku, že nesouhlasí s udělením pokuty správnímu úřadu ze strany správního úřadu, jelikož se jedná pouze o „přesouvání finančních prostředků“ v rámci majetku státu. Nadto

by stěžovateli mohl svědčit liberační důvod dle § 46 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů.

[8] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s argumentací městského soudu a dále uvedl, že institut upuštění od potrestání dle § 62 odst. 5 zákona o zpracování osobních údajů, jež se na stěžovatele jako orgán veřejné moci vztahuje, lze jen obtížně považovat za podstatnou změnu trestní politiky státu, jak ji má čl. 40 odst. 6 věty druhé Listiny základních práv a svobod na mysli. Pokuta uložená státnímu orgánu totiž není sankcí v materiální slova smyslu, již jen proto, že státní orgán nepociťuje takovou pokutu jako vlastní majetkovou újmu. Výše uvedené ustanovení tak nelze chápat jako materiální změnu trestní politiky státu v pravém slova smyslu, jež by byla legitimně provázána se změnou postoje zákonodárce k postihu předmětného jednání v rámci správního trestání, jež je podstatou ústavněprávní regulace obsažené v čl. 40 odst. 6 Listiny. Formální změnu, kterou přinesl § 62 odst. 5 zákona o zpracování osobních údajů, je nutno chápat jako specifické technické opatření, jež mělo zabránit samoučelnému „přesouvání“ finančních prostředků v rámci majetku státu. Žalovaný uzavřel, že v projednávaném případě nebyl žalovaný vázán principy plynoucími z čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod.

III. Posouzení kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a za stěžovatele v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. jedná zaměstnanec s vysokoškolským právnickým vzděláním. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatel napadá rozsudek městského soudu mimo jiné pro vadu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku je přitom vadou tak závažnou, že se jí Nejvyšší správní soud musí podle § 109 odst. 4 s. ř. s. zabývat z úřední povinnosti, tedy i tehdy, pokud by ji stěžovatel sám nenamítal.

[12] Za nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou považována zejména taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. např. rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52). Soudy však nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 - 19). Podstatné je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi stěžejními námitkami účastníka řízení, což může v určitých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (rozsudek NSS ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013 - 33).

pokračování

[13] Stěžovatel dovozuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů z toho, že se městský soud nevyjádřil k okolnostem souvisejícím s novou hmotněprávní úpravou ochrany osobních údajů a tuto neposoudil vzhledem k možnosti uložení mírnějšího správního trestu. Konkrétně se dle stěžovatele měl městský soud vypořádat s tím, jestli by bylo zpracování osobních údajů stěžovatelem, které bylo původně posouzeno jako nezákonné, ve světle čl. 9 obecného nařízení zákonné.

[14] Zásada použití pozdější příznivější právní úpravy, jež je zakotvena v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a provedená § 7 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, resp. nyní v § 2 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, představuje zásadní výjimku z obecného principu zákazu zpětné účinnosti právních norem (retroaktivity), jakožto jednoho ze základních prvků právního státu pramenícího z požadavku právní jistoty (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2008, č. j. 9 As 7/2008 - 55). K posouzení příznivosti pozdějšího zákona dochází vždy *ex officio*, což mimo jiné znamená, že pokud pozdější příznivější právní úpravu nelze uplatnit, taková úvaha správního orgánu (s negativním závěrem) nemusí mít odraz v konečném rozhodnutí. Námitka, že správní orgány a krajský soud pochybily, když tuto úvahu nepromítly do svých rozhodnutí, je tak nedůvodná (rozsudek NSS ze dne 7. 6. 2018, č. j. 1 As 347/2017 - 32). Lze navíc poukázat i na rozsudek NSS ze dne 27. 6. 2018, č. j. 4 As 114/2018 - 49, kde se uvádí: „*zásada použití pozdější příznivější právní úpravy zakotvená v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a provedená § 7 odst. 1 zákona o přestupcích, resp. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky neznamena, že správní orgán, či soud je povinen vypracovat rozsáhlý traktát na téma srovnání právní úpravy účinné v době spáchání deliktu a právní úpravy účinné v době rozhodování správních orgánů. Výhodnost právní úpravy pro pachatele je sice třeba posoudit komplexně, viz výše zmíněný rozsudek sp. zn. 4 As 96/2018, avšak zároveň s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu a námitkám pachatele, tedy nikoli hypoteticky a teoreticky s ohledem na všechny možné i nemožné okolnosti.*“

[15] Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzovaném případě nelze považovat napadený rozsudek městského soudu za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Městský soud se v bodu 99 napadeného rozsudku vyjádřil k možnosti aplikace novější právní úpravy ochrany osobních údajů na projednávaný případ, přičemž dospěl k závěru, že obecné nařízení na postižitelnosti uvedeného jednání ničeho nemění, přitom za obdobné protiprávní jednání, za něž byl žalobce v předmětném případě postihnut, nestanoví nižší horní hranici pokuty, a proto nelze novou úpravu považovat pro žalobce za příznivější. Takové odůvodnění splňuje požadavky kladené na odůvodnění možnosti uložení příznivějšího správního trestu, jak je vyloženo výše.

[16] Následně zdejší soud posoudil stěžovatelem namítanou nezákonnost napadeného rozsudku, která měla spočívat v tom, že městský soud nesprávně posoudil otázku uložení sankce stěžovateli.

[17] Podle čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

[18] Podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako správce nebo zpracovatel dopustí přestupku tím, že při zpracování osobních údajů zpracovává osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů mimo případy uvedené v zákoně (§ 5 odst. 2 a § 9). Tento zákon byl zrušen s účinností ke dni 24. 4. 2019 zákonem o zpracování osobních údajů.

[19] Podle čl. 9 odst. 1 obecného nařízení se zakazuje zpracování osobních údajů, které vypovídají o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání či filozofickém přesvědčení nebo členství v odborech, a zpracování genetických údajů, biometrických údajů za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby a údajů o zdravotním stavu či o sexuálním životě nebo sexuální orientaci fyzické osoby.

[20] Podle § 62 odst. 1 písm. b) zákona o zpracování osobních údajů, který nabyl účinnosti dne 24. 4. 2019, tedy před vydáním rozsudku městského soudu, se správce dopustí přestupku tím, že poruší některou ze základních zásad pro zpracování osobních údajů podle čl. 5 až 7 nebo 9 obecného nařízení.

[21] Podle § 62 odst. 5 zákona o zpracování osobních údajů Úřad upustí od uložení správního trestu také tehdy, jde-li o správce a zpracovatele uvedené v čl. 83 odst. 7 obecného nařízení.

[22] Podle čl. 83 odst. 7 obecného nařízení může každý členský stát stanovit pravidla týkající se toho, zda a do jaké míry je možno ukládat správní pokuty orgánům veřejné moci a veřejným subjektům usazeným v daném členském státě.

[23] Stěžovatel se v projednávaném případě dopustil přestupku dle § 45 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů spočívajícího v tom, že zpracovával citlivé údaje o zdravotním stavu konkrétních žáků či studentů bez jejich souhlasu. Tuto skutečnost ostatně stěžovatel v kasační stížnosti ani nerozporoval. Výše uvedenému přestupku odpovídá v nové právní úpravě přestupek dle § 62 odst. 1 písm. b) zákona o zpracování osobních údajů ve spojení s čl. 9 odst. 1 obecného nařízení. Dle § 62 odst. 5 zákona o zpracování osobních údajů pak ve spojení s čl. 83 odst. 7 obecného nařízení Úřad upustí od uložení správního trestu, jde-li o správce a zpracovatele, který je orgánem veřejné moci.

[24] Výše uvedený závěr o upuštění od potrestání v případě orgánu veřejné moci potvrzuje také doktrína, dle které: *„Pokud spáchá přestupek orgán veřejné moci nebo veřejný subjekt, Úřad od uložení správního trestu upustí. Upuštění od uložení trestu lze rovněž aplikovat i v případě, že Úřad nařídí subjektu pro vydávání osvědčení, aby osvědčení odebral, nebo pokud Úřad uloží opatření k odstranění zjištěných nedostatků a stanoví přiměřenou lhůtu pro jejich odstranění“* (viz Vlachová, B., Maisner, M. *Zákon o zpracování osobních údajů. Komentář*. C. H. Beck, Praha, 2019, s. 131).

[25] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s tvrzením žalovaného, že zásada použití příznivější právní úpravy obsažená v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a provedená v § 7 odst. 1 zákona o přestupcích nedopadá na správní trest ukládaný státním

pokračování

orgánům. Pakliže žalovaný tvrdí, že pokud by pokuta ukládaná státnímu orgánu byla vykládána materiálně jako trestní sankce, založilo by to manifestní nerovnost subjektů před zákonem, nenachází pro toto tvrzení zdejší soud oporu v citovaném ustanovení Listiny základních práv a svobod ani v rozhodovací praxi zdejšího soudu. Jak již konstatoval rozšířený senát NSS: „Rozhoduje-li krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, kdy zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je povinen přihlédnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější“ (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 – 46, č. 3528/2017 Sb. NSS). Ačkoli se v projednávaném případě jednalo o aplikaci zásady dle čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod na přestupek spáchaný fyzickou osobou, nic v rozsudku nenasvědčuje tomu, že by se tato zásada neměla vztahovat na správní trestání veřejných subjektů.

[26] Pokud žalovaný tvrdí, že by aplikace zásady použití příznivější právní úpravy na projednávaný případ založila nerovnost mezi subjekty, Nejvyšší správní soud zastává názor, že nerovnost by naopak vyvstala v případě, kdy by zásada použití příznivějšího trestu nebyla vůči státnímu orgánu, jakožto orgánu moci veřejné, aplikována, aniž by tato neaplikace měla podklad v zákoně. Již v rozsudku ze dne 27. 10. 2004, č. j. 6 A 126/2002 - 27, č. 461/2005 Sb. NSS, dospěl zdejší soud k závěru, že „...trestání za správní delikty musí podléhat stejnému režimu jako trestání za trestné činy a v tomto smyslu je třeba vykládat všechny záruky, které se podle unitrostátního práva poskytují obviněnému z trestného činu. Je totiž zřejmé, že rozhraničení mezi trestnými (a tedy soudem postižitelnými) delikty a delikty, které stíhají a trestají orgány exekutivy, je výrazem vůle suverénního zákonodávce; není odůvodněno přirozenoprávními principy, ale daleko spíše je výrazem trestní politiky státu ... Pro české právo to pak znamená, že i ústavní záruka článku 40 odst. 6 Listiny o tom, že je nutno použít pozdějšího práva, je-li to pro pachatele výhodnější, platí jak v řízení soudním, tak v řízení správním... Přijetí tohoto principu pak znamená, že nelze trestat podle starého práva v době účinnosti práva nového, jestliže nová právní úprava konkrétní skutkovou podstatu nepřevzala; analogicky to platí i tehdy, jestliže nová právní úprava stanoví mírnější sankce za stejné jednání.“ K totožnému závěru dospěl NSS též v rozsudku ze dne 31. 5. 2007, č. j. 8 As 17/2007 - 135, č. 1338/2007 Sb. NSS, v němž konstatoval, že: „...pro trestnost správních deliktů musí platit obdobné principy a pravidla jako pro trestnost trestných činů“, a dále, že: „...správní delikty představují ve srovnání s trestnými činy jinou formu protiprávního společensky nebezpečného jednání a pro jejich trestnost mají platit podobné principy a pravidla, jako v případě trestných činů“. Ke změně právní úpravy ve prospěch trestaného správní soud přihlédne i bez námítky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2008, č. j. 2 As 9/2008 - 77, č. 1684/2008 Sb. NSS).

[27] Z rozhodovací praxe zdejšího soudu je ostatně patrné, že je zásada příznivější právní úpravy aplikována též vůči orgánům moci veřejné či veřejným subjektům (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 6. 2019, č. j. 4 As 140/2019 – 27, obdobně rozsudek ze dne 30. 5. 2019, č. j. 5 As 25/2017 - 28). Na stěžovatele (stát), který jedná organizační

složkou státu, a byl postižen právě za jednání přičitatelné ústřednímu správnímu úřadu jako státnímu orgánu, se přitom obligatorní upuštění od potrestání dle § 62 odst. 5 zákona o zpracování osobních údajů nepochybně vztahuje.

[28] Lze sice usoudit, že zákon o zpracování osobních údajů zakládá do určité míry nerovnost v tom, že vyžaduje upuštění od uložení správního trestu orgánům veřejné moci a veřejným subjektům, které se dopustily porušení zásad nakládání s osobními údaji, zatímco jiným subjektům mohou být správní tresty uloženy. Jde však o výkon diskrece zákonodárce, pro který lze najít racionální odůvodnění (veřejné subjekty zpravidla nedisponují vlastním majetkem, nýbrž jsou financovány z veřejných rozpočtů, přičemž výnos uložených pokut je opět příjmem veřejných rozpočtů). Obdobně ostatně zákonodárce vyloučil trestněprávní odpovědnost státu a územních samosprávních celků dle § 6 odst. 1 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Obecné nařízení pak výslovně umožňuje takové vyloučení ukládání sankcí veřejným osobám.

[29] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že městský soud pochybil, pokud nezohlednil příznivější právní úpravu svědčící ve prospěch stěžovatele, kdy stěžovateli nelze dle § 62 odst. 5 zákona o zpracování osobních údajů ve spojení s čl. 83 odst. 7 obecného nařízení jakožto orgánu moci veřejné uložit správní trest. Žalovaný musí v novém rozhodnutí zohlednit pozdější příznivější úpravu svědčící ve prospěch stěžovatele v souladu s čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod.

[30] V případě námitky stěžovatele, že by mu mohl svědčit liberační důvod dle § 46 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů ve znění účinném do 30. 6. 2017, se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje se závěrem městského soudu, že obsah správního spisu dostatečně podporuje závěr žalovaného o tom, že žalobce podmínku vynaložení veškerého úsilí, které po něm bylo možno spravedlivě požadovat, nesplnil.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[31] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, proto rozsudek městského soudu zrušil (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). Současně podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 3 s. ř. s. zrušil i napadené rozhodnutí žalovaného, protože již v řízení před městským soudem byly dány důvody pro takový postup. V souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. pak Nejvyšší správní soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, v něm bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

[32] Tímto rozsudkem je řízení před správními soudy skončeno, Nejvyšší správní soud proto rozhodl rovněž o celkových nákladech soudního řízení o žalobě i o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Toto právo by měl procesně úspěšný stěžovatel, kterému však ani v řízení před městským soudem ani v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné uplatnitelné náklady. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení před správními soudy.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. února 2020

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu